

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
Federalno ministarstvo poljoprivrede
vodoprivrede i šumarstva

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
Federal Ministry of Agriculture, Water
Management and Forestry

Broj: 03-24/1-632/17 H.T. i P.J.
Sarajevo, 25. 04. 2017. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA FEDERACIJE BIH
n/r sekretara Vlade

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
DOM NARODA
SARAJEVO

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
DOM NARODA PARLAMENTA FEDERACIJE

Priljeno: 27. 04. 2017			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
05/2	-02-	111/17	

n/r predsjedavajućeg Doma naroda Parlamenta Federacije BiH,
n/r sekretara Doma naroda Parlamenta Federacije BiH, ✓
n/r delegata u Domu naroda Federacije BiH Edina Forte

PREDMET: Odgovor na delegatsko pitanje, dostavlja se,

Veza: Vaš akt broj: 05/2-02-111/17 od 09. 03. 2017. godine

Poštovani,

Dostavljamo odgovor na delegatsko pitanje koje je postavio gosp. Edin Forto a koje glasi:
„Tražim da mi se dostave konkretne mjere i službeni stavovi Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Federacije BiH kada je u pitanju donošenje Državne strategije za ruralni razvoj? Posebno je važno da se Parlamentu ukaže koje su to tačke neslaganja između Vlade RS, Vlade FBiH i Vijeća ministara BiH po pitanju sadržaja ovog dokumenta, kako bismo znali na kojim tačkama su ugroženi ili se u podređen položaj pokušavaju staviti poljoprivrednici i seljaci iz Federacije BiH.“

Pitanje izrade Strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja Bosne i Hercegovine i, slijedom toga, uspostava IPARD strukture u Bosni i Hercegovini postavljeno je od strane EU još 2009. godine, odnosno odmah nakon potpisivanja Privremenog sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Bosne i Hercegovine i EU.

Treba imati u vidu da je, s obzirom na tada važeće EU uredbe (period politike 2007.-2013. godina), svaka zemlja u procesu pristupanja EU mogla izraditi samo jednu državnu strategiju i uspostaviti samo jednu agenciju za IPARD plaćanja na nivou države.

Donošenje Strategije i uspostava IPARD strukture neophodni su preduslovi za povlačenje sredstava iz EU fonda za ruralni razvoj (EAFRD). Sredstva iz ovog fonda namijenjena su za strukturnu transformaciju i pripremu sektora poljoprivrede u Bosni i Hercegovini za uspješan nastup na zajedničkom EU tržištu. Radi se o konkretnim projektima usmjerenim na povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gazdinstava i prerađivačke industrije kroz podrške investicijama u nove pogone i tehnologije, uvođenje međunarodnih standarda kvalitete, podršku marketingu poljoprivrednih proizvoda i olakšavanje povezivanja malih proizvođača sa tržištem.

Odmah nakon dostavljanja preporuka EU strane, predstavnici iz RS-a su zbog navodnog kršenja Ustava BiH odbili takav prijedlog, te su inzistirali na donošenju tzv. modularne strategije (koja bi bila „kompilirana“ (slijepljena) od dvije entitetske i strategije Brčko Distrikta BiH.

Također su inzistirali na uspostavi tri agencije za plaćanja (dvije entitetske i jedna BD) koje bi bile koordinirane od strane Ureda za harmonizaciju sistema plaćanja na državnom nivou. Prema ovom prijedlogu Ured ne bi imao nikakvu izravnu izvršnu funkciju u IPARD strukturi osim koordinacione, a sve funkcije IPARD plaćanja obavljale bi entitetske i BD agencije. Federacija BiH i Brčko Distrikt BiH nisu podržale ovaj prijedlog nego su ostali na preporuci EU da se izradi jedinstvena strategija za cijelu BiH i da se uspostavi jedna agencija za IPARD plaćanja na državnom nivou.

Zbog već spomenutih EU uredbi koje jasno propisuju procedure za planiranje, dodjelu i kontrolu sredstava, pa između ostalog i za IPARD sredstva, EU strani prijedlog Republike Srpske nije bio prihvatljiv. Samo za ilustraciju, treba reći da su sve ostale zemlje u procesu pristupanja EU (Srbija, Crna Gora, Makedonija, Albanija) postupale po preporukama EU u vezi sa ovim pitanjima.

Zbog problema sa ispunjavanjem preporuka u vezi sa izradom Strategije i uspostavi IPARD strukture, EU je tokom 2011. godine organizirao sastanak u Briselu na kojemu su učestvovali predstavnici oba entitetska ministarstva, Odjela za poljoprivredu BD i Generalne uprave za poljoprivredu EU (DG AGRI) na kojemu se detaljno raspravljalo o ovim temama.

Nakon sastanka DG AGRI je sačinio pismo u kojemu su detaljno pojašnjena njihova stajališta, te su uvažavajući ustavno uređenje Bosne i Hercegovine dali minimume koji moraju biti ispoštovani da bi Bosna i Hercegovina mogla pristupiti sredstvima IPARD-a. Između ostalog, insistirali su na izradi Strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja na nivou države, te uspostavi IPARD strukture koja će se zasnivati na Agenciji za IPARD plaćanja također na državnom nivou i tri lokalne agencije (dvije entitetske i jedna BD).

Državna agencija bi po tom prijedlogu morala zadržati sve ključne funkcije (ugovaranje, plaćanje, kontrola na terenu i računovodstvo) a dio manje važnih funkcija (prikupljanje zahtjeva i administrativna kontrola) bio bi prepušten agencijama na entitetskom i BD nivou. Ovaj pristup EU zadržan je i u novom planskom periodu (period planiranja politike 2014.-2020. godina) što je vidljivo i iz svih dokumenata EU nastalih u periodu nakon ovog sastanka, ali i u dokumentu Obaveze institucija BiH - Akcioni planovi za realizaciju prioriteta iz izvještaja za Bosnu i Hercegovinu za 2015. godinu, kojeg sačinjava Direkcija za europske integracije a

usvaja Vijeće ministara BiH. Nažalost, Republika Srpska je ostala pri svom stavu o „modularnoj“ strategiji i tri agencije.

Iz navedenih razloga, došlo je do obustavljanja a potom i prekida dva projekta finansiranja iz EU IPA koji su upravo imali za cilj donošenje državne strategije ruralnog razvoja i uspostavu barem „virtualne“ Agencije za plaćanja uz pomoć Organizacije za hranu i poljoprivredu UN-a (FAO). Kada je EU strana utvrdila da ne postoji politički konsenzus u BiH (spremnost Republike Srpske da prihvati njihov prijedlog za Strategiju i Agenciju za IPARD plaćanja) najprije je privremeno zaustavila, a potom i potpuno otkazala spomenute projekte. Sredstva u iznosu od oko 5,2 miliona eura su radi toga bespovratno izgubljena, a poljoprivredni sektor BiH nije bio u mogućnosti koristiti sredstva iz EU IPARD-a od 2014. godine, zbog čega su poljoprivrednici i prehrambena industrija u Bosni i Hercegovini izgubili desetine miliona eura bespovratnih sredstava.

Sada je pitanje povlačenja sredstava iz IPA II i IPARD II ponovno aktualizirano budući da je EU Uredbom o uspostavi instrumenta za predpristupnu pomoć (br. 231/2014) predviđeno izvršavanje Srednjoročnog pregleda indikativnih strateških dokumenata za IPA II usvojenih za period 2014.-2020. godina. Cilj spomenutog Srednjoročnog pregleda je da se izvrši analiza učinaka do sada utrošenih sredstava za svaku zemlju u procesu pristupanja i izvrši njihovo eventualno preusmjeravanje radi podizanja nivoa učinkovitosti u ispunjavanju ciljeva postavljenih strateškim dokumentima za pojedine oblasti. Usvajanje indikativnih strateških dokumenata od strane EU Parlamenta treba biti okončano polovinom 2017. godine.

Potrebno je znati da se Indikativni strateški dokument (ISP-Indicative Strategy Paper) za IPA II izrađuje za svaku pojedinu zemlju, a definira sektore koji će biti predmet EU pomoći kao i iznose sredstava iz EU budžeta po godinama za svaki od tih sektora.

U okviru IPA II predviđena je mogućnost uključivanja **osam najvažnijih sektora** iz zemlje kandidata ili potencijalnog kandidata, a jedan od njih je i **poljoprivreda i ruralni razvoj**. Zbog nepostojanja Strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja na državnom nivou, sektor poljoprivrede i ruralnog razvoja Bosne i Hercegovine do sada nije bio uključen u IPA II a time ni u IPARD II.

Proces revidiranja ISP-a u Bosni i Hercegovini sada ponovno otvara **mogućnost uključivanja sektora poljoprivrede i ruralnog razvoja u IPA II i IPARD II**, što bi nam na godišnjem nivou omogućilo povlačenje između 25 i 35 miliona eura za potrebe poljoprivrede i ruralnog razvoja, ali i za jačanje i uspostavu vjerodostojnog i funkcionalnog sistema sigurnosti hrane.

S tim u vezi, Delegacija EU u Bosni i Hercegovini je u septembru 2016. godine inicirala održavanje konsultacija na kojima se BiH strana trebala izjasniti „za koje sektore/podsektore u okviru ISP-a postoji dovoljna politička podrška na osnovu koje će se usmjeriti buduća provedba IPA-e“.

Pri tome su od strane predstavnika EU prezentirane ključne aktivnosti koje mora napraviti Bosna i Hercegovina da bi kroz ISP bila uključena u IPA II i IPARD II u periodu 2018.-2020. godina a to su:

- Izrada državnog strateškog plana za poljoprivredu i ruralni razvoj (nije im prihvatljivo „sljepljivanje“ postojećih entitetskih strategija),
- Uspostava IPARD strukture neophodne za implementaciju EU IPARD sredstava,
- Implementacija mjera jačanja konkurentnosti poljoprivrednog sektora i lanaca vrijednosti u Bosni i Hercegovini,
- Stvaranje preduslova za održivi razvoj ruralnog prostora u Bosni i Hercegovini,
- Pristupanje sredstvima IPA II i IPARD II i jačanje ostalih pratećih dijelova sektora (uspostava IACS-a, sistema sanitarne i fitosanitarne zaštite i zaštite zdravlja ljudi, razvoj savjetodavnih usluga, popis poljoprivrede i sl.).

Za realizaciju navedenih aktivnosti možemo očekivati sredstva iz EU IPA II između 75 i 105 miliona eura za period 2018.-2020. godina, što je značajan iznos, posebno u uslovima liberalizacije trgovine sa EU stranom zbog potpisivanja Dodatnog protokola uz SSP, a koji je stupio na snagu početkom februara 2017. godine.

Imajući u vidu da je **rok za usvajanje ISP-a u EU Parlamentu planiran za sredinu 2017. godine**, Federalno ministarstvo poljoprivrede je predložilo donošenje Zaključka Vlade Federacije BiH koji se prije svega odnosio na izradu i usvajanja Strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja Bosne i Hercegovine najkasnije do polovine 2017. godine, kako bi sektor poljoprivrede i ruralnog razvoja bio blagovremeno uvršten u ISP za BiH. Zaključak je usvojen na Vladi Federacije BiH i upućen Vijeću ministara Bosne i Hercegovine.

S tim u vezi, obavljen je razgovor u Delegaciji EK u Bosni i Hercegovini radi uspostave dvostrukog pristupa (sličan model onome na Cipru) tako da onim dijelovima BiH koji prihvaćaju EU preporuke vezane za IPARD (Federacija BiH i BD) bude omogućen pristup IPA II i IPARD II sredstvima. Na taj način bi poljoprivrednici iz spomenutih područja BiH prestali biti taoci politike Republike Srpske koja odbija prihvatiti model prihvaćen od EU strane. U tom slučaju bi Republici Srpskoj bio omogućen pristup EU sredstvima tek kada i ona prihvati EU preporuke. Nažalost, prema riječima predstavnika Delegacije EU, to nije bilo moguće, jer za ovakav pristup, odluke trebaju donijeti najviša politička tijela EU.

Pored toga, Federalno ministarstvo poljoprivrede je početkom marta dalo pozitivno mišljenje na zahtjev Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH za izjašnjenje oko nastavka aktivnosti na izradi spomenute Strategije. Tom prilikom je s naše strane zatraženo da se pri izradi dokumenta vodi računa o formi i sadržaju koji moraju biti u potpunosti prihvatljivi EU strani i time poslužiti kao kvalitetna polazna osnova za povlačenje što većeg iznosa sredstava iz EU fondova u sektor poljoprivrede. Istaknuta je i važnost hitnog usvajanja Strategije od strane nadležnih državnih institucija kako bi sektor poljoprivrede i ruralnog razvoja Bosne i Hercegovine bio uključen u ISP-a prije njegovog usvajanja u EU Parlamentu.

Federalno ministarstvo poljoprivrede je aktivno uključeno i u najnoviji pokušaj organizacije izrade Strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja, a koju finansiraju USAID i Švedska SIDA.

Nažalost, višegodišnje odgađanje ispunjavanja EU preporuka nanijelo je veliku štetu ne samo poljoprivrednicima u Federaciji BiH, nego i poljoprivrednicima i ruralnom stanovništvu u cijeloj Bosni i Hercegovini. Nadamo se da će odgovorni političari, a ponajprije oni iz Republike Srpske, donijeti potrebne političke odluke nakon što struka pripremi Nacrt strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja na nivou Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr. sc. Šemsudin Dedić

Dostaviti:
- naslovu
- a/a